

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, 2018. április hó 9. napján tartott nyilvános ülés alapján 2018. április 23. napján meghozta a következő

v é g z é s t:

Az emberölés büntette miatt a vádlott és társa ellen indított büntetőügyben a Miskolci Törvényszék 2017. évi október hó 18. napján kihirdetett 11.B.48/2016/67. számú ítéletét helybenhagyja.

I. r. vádlott által az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt is beszámítja a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe.

A másodfokú eljárásban I. r. vádlottat 28.188,- (huszonnyolcezer-egyszáznyolcvannyolc) Ft bűnügyi költség terheli, míg II. r. vádlott esetében felmerült 20.434,- (húszezer-négyszázharmincnégy) Ft bűnügyi költséget az állam viseli.

I n d o k o l á s

Az első fokon eljáró törvényszék I. r. vádlott bűnösségét emberölés büntetében (a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény [a továbbiakban: Btk.] 160. § (1), (2) bekezdés j) pont) állapította meg, és 5 évi szabadságvesztésre - melyet börtönben rendelt végrehajtani - és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy e vádlott a büntetés 2/3 részének letöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról.

II. r. vádlottat az ellene emberölés büntette (Btk. 160. § (1), (2) bekezdés j) pont) miatt emelt vád alól bűncselekmény hiányában felmentette. Kötelezte I. r. vádlottat 720.759,- Ft bűnügyi költség megfizetésére, míg a fennmaradó 236.106,- Ft bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen az ügyész I. r. és II. r. vádlottak terhére fellebbezést jelentett be, I. r. vádlott esetében a büntetés súlyosítása érdekében, II. r. vádlott vonatkozásában felmentése miatt bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása végett élt jogorvoslattal. Írásbeli indokolásában kifejtette, hogy ez utóbbi vádlott tekintetében az elsőfokú bíróság ítélete a vádhatóság álláspontja szerint téves ténybeli és jogi következtetéseken alapul a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 351. § (2) bekezdés d) pontjában írt megalapozatlansági okban szenved. A II. r. vádlott mulasztásban megnyilvánuló magatartása a sértett halálához vezető okfolyamat megindulásához, és annak heteken, hónapokon át tartó folyásához épp úgy kapcsolódik, mint az elmarasztalt I. r. vádlott tevékenysége. Ennek ellenére a két vádlott büntetőjogi felelősségét lényegesen eltérően ítélte meg a törvényszék, mivel döntő jelentőséget tulajdonított annak, hogy II.

r. vádlott 2014. március hó 18. napjától más ügyben előzetes letartóztatásban volt, illetve annak, hogy a sértett fenti időpontban, illetve 2014. március 28. napján történt kórházi vizsgálatokor életveszélyes állapotban volt-e. A törvényszék az ítéletben szereplő ténymegállapításokkal szemben - a 2014. március 28 napját megelőző időszaknak az életveszélyes állapot hiányára hivatkozással - nem tulajdonított kellő jelentőséget a vádlottak büntetőjogi felelősségének értékelésekor és ez vezetett a II. rendű vádlott bűncselekmény hiányában történt felmentéséhez. A II. r. vádlott cselekménye védekezésre képtelen személy sérelmére elkövetett emberölés büntettként minősül, és vele szemben szabadságvesztés kiszabása indokolt. A törvényszék a felmentő rendelkezés meghozatala során nem vizsgálta az ún. maradék bűncselekmény miatti büntetőjogi felelősségét, holott a vádhatósági álláspont szerint az ítélet szerinti logikai okfejtés és a megállapított tényállás alapján a Btk. 167. §-ába ütköző gondozási kötelezettség elmulasztásának büntettként lett volna értékelendő.

I. r. vádlott indokainak megjelölése nélkül, védője téves minősítés és enyhítést célzóan éltek fellebbezéssel.

II. r. vádlott és védője az ítéletet tudomásul vették.

A fellebbviteli főügyészség átiratában mindkét vádlott vonatkozásában a terhükre bejelentett ügyészi fellebbezést fenntartotta, az I. r. vádlott és védője által bejelentett jogorvoslatot nem találta alaposnak. II. rendű vádlott esetében ítélte meg, hogy a törvényszék tévesen hozott felmentő ítéleti rendelkezést. Nem áll kellő bizonyíték rendelkezésre annak megállapításához, hogy a sértett egészségügyi állapota már 2014. március 18. napját a II. r. vádlott előzetes letartóztatásba kerülését megelőzően is felismerhetően az életét közvetlenül veszélyeztető lett volna. E vádlott bűnösségének megállapítását gondozási kötelezettség elmulasztásának büntettkében indítványozta, és vele szemben büntetés kiszabását.

A fellebbezések folytán az ítélet tábla a törvényszék ítéletét a Be. 348. §-a alapján a Be. 361. §-a szerinti nyilvános ülésen bírálta felül a meghozatalát megelőző eljárással együtt teljes terjedelmében figyelemmel a Be. 554/B. § g) pontjára is.

A nyilvános ülésen a fellebbviteli főügyészség jelenlévő képviselője az átiratában foglaltakat I. rendű vádlottal szemben fenntartotta. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást megalapozottnak találta. Egyetértett az elsőfokú bíróság azon érvelésével, hogy I. r. vádlottal szemben a törvényi minimumban meghatározott 10 évi szabadságvesztés eltúlzott, azonban az enyhítő szakasz alkalmazásával kiszabott 5 évi szabadságvesztés az elkövetés körülményei és a bűncselekmény súlyossága miatt nem kellő súlyú joghátrány, annak súlyosítására irányuló indítványát fenntartotta. II. r. vádlott vonatkozásában az elsőfokú ügyészi fellebbezés indokait nem tartotta fenn, mivel az elsőfokú ügyész a társtettesi elkövetés megállapítását indítványozta az emberölés büntette vonatkozásában. E vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítását gondozási kötelezettség elmulasztásának büntettkében indítványozta, és úgy ítélte meg, hogy a törvényszék által megállapított és megalapozott tényállásból megállapítható II. r. vádlott bűnössége e bűncselekmény vonatkozásában és vele szemben büntetés kiszabása indokolt.

I. r. vádlott védője a fellebbezést és annak irányait fenntartotta. Részletesen taglalta az emberölés büntette és a gondozási kötelezettség elmulasztása bűncselekményének elhatárolási kérdéseit. Kiemelte a szakértői bizonyítás megállapításait, továbbá azon körülményt, hogy az I. r. vádlottnak, mint laikusnak az édesanyjának 2014. március 28-án történő kórházi elbocsátását illetően arra nem kellett gondolni, hogy a sértett élete közvetlen veszélyben van. A védelem álláspontja szerint az utolsó 2 hétnek nem volt olyan relevanciája, amely a súlyosabb minősítés irányába hatna.

II. r. vádlott védője a törvényszék ítéletének helybenhagyását indítványozta. Úgy ítélte meg, hogy II. r. vádlottnak a testvérével I. r. vádlottal szemben az édesanyja gondozásában megnyilvánuló munkamegosztásra is tekintettel gondozási kötelezettségének eleget tett. Az elesésre és az azt követően kórházi kezelésre, majd pedig otthonába bocsájtására pedig már akkor került sor, amikor II. r. vádlott más ügyben már előzetes letartóztatásban volt. A védelem álláspontja szerint e vádlott terhére a fellebbviteli főügyészség által indítványozott bűncselekmény elkövetése sem állapítható meg.

Az utolsó szó jogán I. r. vádlott bűnösnek nem érezte magát, akként nyilatkozott, hogy amit tudott megcsinált, míg II. r. vádlott szintén büntetőjogi felelősségének hiányáról nyilatkozott.

Az ítéletábra felülbírálat során megállapította, hogy az eljáró törvényszék a perrendi szabályok maradéktalan betartásával folytatta le a bizonyítási eljárást, és megalapozott tényállást állapított meg, amelyet az ítéletábra a Be. 351. § (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban irányadónak tekintett. A törvényszék a megállapított tényállásban igen részletesen foglalkozott a sértett egészségi állapotának alakulásával 2007 évtől egészen haláláig a rendelkezésre álló orvosi dokumentáció alapján. A törvényszék a rendelkezésre álló bizonyítékokat igen körültekintően értékelte mind a vádlotti, mind pedig a tanúvallomások vonatkozásában, de az ügyben kiemelkedő jelentőséggel bírt a sértettre vonatkozó orvosi dokumentáció, és az igazságügyi orvos szakértői bizonyítás.

A megállapított tényállást az arra jogosultak egyébként nem vitatták. Az ítéletábra csupán egy pontosítást tesz az ítélet 13. oldal 3. bekezdésében, mivel az 1952. évi IV. törvény (Csjt.) 2014. március 15. napjától hatálytalan, helyette a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvénynek 4:196. § (1) és (2) bekezdése jelölendő meg.

A megalapozott tényállásból a törvényszék okszerűen vont következtetést I. r. vádlott büntetőjogi felelősségére és az ítéletábra álláspontja szerint nem tévedett, amikor II. r. vádlott vonatkozásában a büntetőjogi főkérdés tekintetében arra az álláspontra helyezkedett, hogy büntetőjogi felelőssége a terhére rótt bűncselekmény vonatkozásában bűncselekmény hiányában nem állapítható meg.

I. r. vádlott vonatkozásában a törvényszék indoklási kötelezettségének magas szakmai színvonalon tett eleget, álláspontját az ítéletábra is mindenben osztotta. Törvényesen került sor büntetőjogi felelősségének megállapítására és helyes a cselekmény jogi minősítése is. Foglalkozott a törvényszék az elhatárolási kérdésekkel is, nevezetesen e vádlott vonatkozásában a védelem jogi álláspontjára tekintettel a segítségnyújtás, illetőleg a gondozás elmulasztásának bűncselekményével kapcsolatosan.

Az I. és a II. r. vádlottak közötti - az édesanyjuk gondozását illető - munkamegosztást az elsőfokú bíróság körültekintően feltárta, rögzítette és vizsgálta. I. és II. r. vádlottak a vallomásaiban a munkamegosztást illetően ellentmondás nem merült fel. Az ítélet 8. oldal 3. bekezdésében leírásra került, hogy a testvérek a sértettnek a 2013. október 25. napját követő kórházi kezelése után felismerték, hogy édesanyjuk támogatásra szorul. Megjegyzendő, hogy mindkét vádlott munkaviszonyban állt és I. r. vádlottnak még kiskorú gyermekéről is gondoskodnia kellett. Amikor II. r. vádlott képzésen vett részt, és másképp alakult a szabadideje és 2013. december 16. napjától többet tartózkodott otthon és ebben az időszakban ő felügyelt édesanyjára és az unokaöccsére is. Megjegyzendő, hogy a sértett leánygyermek a különélő ... édesanyjuk ápolásában, gondozásában egyáltalán nem vett részt. Kiemeli az ítéletábra, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított megalapozott és a másodfokú eljárásban irányadó tényállásból egyértelműen megállapítható, hogy a vádlottak között az édesanya ápolását illetően egyfajta munkamegosztás alakult ki. II. r. vádlott testvérét I. r. vádlottat tartotta dominánsabbnak (ítélet 7. oldal 2. bekezdése) a sértett gondozásában és ezt testvére, az I. rendű vádlott sem cáfolta. A II. r. vádlott a munkamegosztás alapján a későbbiekben csak akkor vett részt az édesanyja ápolásában, ha I. r. vádlott nem tartózkodott otthon. Természetesen nem vitatható, mint ahogyan helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság ítélete 33.

oldal utolsó bekezdésében, hogy e vádlottnak is jogszabályon alapuló gondozási kötelezettsége állt fenn a vele együttlakó édesanyja irányába.

A Btk. 167. §-a szerinti gondozási kötelezettség elmulasztását azt követi el, aki állapotánál vagy idős koránál fogva önmagáról gondoskodni nem tudó személlyel szemben gondozási kötelezettségét nem teljesíti és ezáltal a gondozásra szoruló életét, egészségét vagy testi épségét veszélyezteti.

A vádlott 2014. március 18. napján más ügyben előzetes letartóztatásba került, a sértett halála 24 nappal később következett be. Az első fokon eljáró bíróság ítéletének 25. oldal 3. bekezdésében azt állapította meg, hogy a sértett lesoványodása bizonyosan nem néhány hét, hanem inkább több hónap alatt következett be és a sértett által elfogyasztott nem megfelelő mennyiségű és minőségű táplálékbevitel eredményezte hosszabb idő elteltével azt, hogy a sértett halálakor senyvedt állapotba került. Ugyanezen oldal 4. bekezdésében azt rögzítette az első fokon eljáró bíróság, hogy nem zárható ki az, miszerint 2014. március 18-án a sértett bőrén még nem voltak olyan elváltozások, amelyek azonnali beavatkozást igényeltek volna vagy szükségessé tették volna a sértett kórházi vagy egészségügyi intézményben történő ellátását. A sértett a traumatológiai osztályon történő ellátásának időpontjában nem volt életveszélyes állapotban, ez pedig 2014. március 28. napján történt. Állapotában a lényeges romlás 2014. március 28. napját követően állt be. Megállapítható volt az is, hogy sértett halálát megelőző 24 nappal korábbi időszakban a sebek, fekélyek léte kétséget kizáró bizonyossággal nem állapítható meg. Ugyanakkor nem zárható ki az, hogy ezen elmélyült sebek, fekélyek a sértett halálát megelőző 1-2 hétben, tehát a március 28-ai orvosi vizsgálatát követően álltak fenn. A kifejtettek alapján II. vádlott büntetőjogi felelőssége a gondozási kötelezettség elmulasztása büntetében sem állapítható meg. Mindezek alapján az ítélet tábla is osztotta az első fokon eljáró bíróságnak e vádlottnak bűncselekmény hiányában történő felmentését, és a védői érvelést is, azonban tekintettel a vádmódosításra a vádlottat a gondozási kötelezettség elmulasztása büntetékének vádjá alól tekinti felmentettnek.

Az ítélet tábla I. r. vádlott vonatkozásában a vádhatóság súlyosításra irányuló jogorvoslatát nem találta alaposnak. Az első fokon eljáró bíróság a büntetés kiszabása során irányadó alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket teljes körűen feltárta, és helyesen értékelte. A vádlott büntetlen előéletű, aki a cselekmény elkövetésének időszakában egyedül gondoskodott a 2012. október 6. napján született kiskorú gyermekéről is, emellett teljes munkaidőben, napi 8 órában, naponta 6 és 14 óra között állandó munkaviszonyban állt, és mindezek mellett igyekezett édesanyja gondozását is ellátni 2003 óta. E körülmények nyomatékkaal történő értékelése és a bíróság általa helyesen feltárt további enyhítő körülmények nem indokolják a vádlottal szemben súlyosabb büntetés kiszabását. Az ítélet tábla álláspontja szerint az első fokon eljáró bíróság nem tévedett, amikor az enyhítő szakasz alkalmazásával a törvényi minimumban állapította meg a szabadságvesztés büntetés tartamát, és emellett lehetőséget látott eggyel enyhébb végrehajtási fokozat megállapítására. A vádlott személyének a társadalomra való veszélyessége sem indokolja súlyosabb büntetés kiszabását.

Mindezek alapján az ítélet tábla a bíróság ítéletét helyes indokai alapján a Be. 371. § (1) bekezdésére utalással helybenhagyta.

I. r. vádlott vonatkozásában az előzetes letartóztatásban töltött idő további beszámításáról a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdése alapján határozott.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségről a Be. 381. § (1) bekezdése alapján történt rendelkezés I. r. vádlott vonatkozásában figyelemmel a Be. 338. § (1) bekezdésére, míg II. r. vádlott vonatkozásában a Be. 339. § (1) bekezdésére is.

Debrecen, 2018. április 23.

Dr. Balla Lajos sk. a tanács elnöke, Szabóné Dr. Szentmiklóssy Eleonóra sk. előadó bíró,
Dr. Nagy Éva sk. bíró

Záradék: A Miskolci Törvényszék 11.B.48/2016/67. számú ítélete a másodfokú bíróság jelen végzésével 2018. április 23. napján jogerős és végrehajtható.

Debrecen, 2018. április 23.

. Balla Lajos sk.
a tanács elnöke